

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.6. Plectenda Principum malitia: qui namque protectores esse deberent iustitiæ, eius fiunt proditores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

triarchis seu duodecim lucidissimis stellis coronavit. Sole vestiebatur, cognitione scilicet vera Dei, quae tantummodo apud illum populū vigebat: *Notus in Iudaea Deus.* Luna sub pedibus eius: illis etenim totum quasi substravit orbem licet varijs incrementis & decrementis mutabilem, vt luna, foetum hunc nouerat draco, nempe diabolus, & ilico totum suum eo direxit studium, vt recenter editū filium denoueret: & hoc eius primum fuit desiderium, se Messiae opponere aduersariū, illumq; mundo natum praefocare: etenim omne adeo perdidit rationem: vt sibi persuadeat Dei se posse illudere cōsilia, tantumque suis superbus confidit, vt teste David: *Superbia eorū, qui se oderunt, ascendat semper.* Ad hoc laborat, vt obstetricem eum de partu susceperit, sua sint capta per eum commota, vt eum deuorarent.

Ps. 73. 23.

Quibus incumbit recipere Messiam, quando se in mundo miraculis suis manifestat & praedicatione: Montibus & collibus, quos sol ille diuinus suis primū radijs illustrat, ita ipsos per totum mundū disperurus. Sunt autē illi, qui in populo potestate praecellebant & scētia Principes scilicet & Pharisei. Qui cōgruē describuntur per capita diademate coronata: etenim inter se diuisi erāt & quisq; sibi perstatē praedebat & auctoritatē, quisq; esse caput ambiebat: ed vni omnes, & cōspirantes in nascentē puerū, & mundiciā reuelandū, Christū intelligo. Itā dudū eorū Deus naturā explicauerat per Hātam: *Vnusquisque carnē*

Isai 9. 10.

brachij sui vorabit, Manasses Ephraim & Ephraim Manasses, simul ipsi contra Iudam. Capita erāt, quae de corpore nascebantur Saranae: hoc enim illic Saluator noster exposuit: dum ait: vos estis filij diaboli, & vt tales vos ipsos erigitis, efficere conati quod ipse in votis habebat pater vester diabolus: *Desideria patris vestri vultis facere: ille homicidia erat ab initio.* Primum ipsius ac principale decretum hoc erat, Christum à medio tollere. Hoc modo demonstrant & aperiant, dum ministros mittunt vt eum deuotent, depluriant, perpetuo mancipando carceri, vt nulla deinceps eius memoria recolatur.

V.
Hoc fuit peccatum maximum.

Hac vna praeceteris iniquitas grauior Deum offendit atrocius: hac vna fuit mundo reliquis perniciosior, hac vna fuit qua diabolus damnū intulit quā posset maximum: cum eos sibi assūpsit, quibus incumbere manu seruandae praebere iustitiae: quatenus nascatur viuat, & in mundo regnet: illicque sint qui violentas illi inieciat manus, eam apprehendant, & necare moliantur. O perfidum Pharaonem, ipse Hecaniae tigris, ferociorem, qui obstetricibus praecipit Aegypti,

vt illae ipsae passiones natos praefocent: illae in VI. quā ad quas spectabat vitam dare puerulis, quae Pharaonum est hoc officium, parturientes adiuuare, vt nis in foetum tanto facilius emittantur, proferantque in praefocandum: hoc etiam medio sibi praeuallet diabolus, quo damna mundo inferat irreparabilia: eos crudeliter nempe prouocat, quibus ex officio contentis efficitur, vt Deus suscipiatur, quatenus illi ipsi Deo praeccludant ingressū: & similitur, quos decet manus iustitiae praestare auxiliares, quatenus ad lucem prodeat, vt illi ipsi sint qui essentiam ei vitamq; adimant homicidae. Tales, quales Spir. S. describit peruersos Susanna seniores. *De quibus Dan. 13. 5. locutus est Dominus: quia egressa est iniquitas de Babylone & senioribus iudicibus qui videbantur regere populum.* Perditissimi nebulosus: illi etenim quibus incumbere Susannam protegere, si quis forsitan illam ad malum prouocare vellet, illi quorum intererat ad lucem innocentiam eius & pudicitiam proficere cum nemo praeter ipsos hoc nosset euidens, & eo sine iudicibus in Republica fuissent constituti: illi, inquam ipsi eam ad illicita prouocant, castitati eius conantur illudere, vim inferre, vitamque deprorari.

§. 6. Plecenda Principum malitia: qui namque protectores esse deberent iustitiae, eius sunt proditores.

P Eruerant hanc nequitia eleganter declarauit. 1. 5. Spi. S. mirabili quadam verborū similitudine: *Ecce, 20. 2. Cōcupiscentia spadois deurginauit iuuenulam, sic 1. qui facit per vim iudicium iniquum.* Hac maxima Similitudo est omnium iniquitas, si quis eunuchus puellae dolum inferre adlaboret. Satis abundē testatur S. Litterae morem hunc seruatum, vt in Regū palatij custodes puellarum deputarentur eunuchi: sunt enim huic officio maximē cōformes: cum inter illos pudicitia minor sit exposita discrimini: deinde Zelo seruent ardentissimo, & ministris frequenter laborant suspicionibus, & vix alibi quid vident, quin statim moueantur, malique quid suspicentur. Quanta foret haec iniquitas, si quis eorū ad eam custodiam deputatus, aliquam vim conaretur opprimere, eiusque temerare virginitatem? *Sic est: qui facit iudicium iniquum.*

Iustitia virgo est sole formosior, hac etenim figura ab omnibus nota describitur. Ad eius tutelam, defensionē & custodiā, vt ea intacta conseruet, eius amulenter putatē, inlicitum iudices, hoc etenim officio in Republica funguntur: illis incumbit vigilare Zelate, & huic adlaborare

Diligite

Sap. vii. Diligite iustitiam, qui iudicatis terram. Monet Salomon. Nō satis erat illi dicere: facite iustitiam: sed Diligite ut sponsam castissimā: hæc enim tibi debet esse maximè propria, quam tibi sponsam elegisti quando populo præfectus, Princeps vel iudex. Quam feruenti flagras zelo si ardentèr sponsam tuam diligis legitimam & quam diligenti inuigilas cura, ne quicquam eam vel leuissimo motu peruerat, & ne vel inuimam ei inferat ignominiam, quam tibi reputas maximè propriam: sic ut tibi illa as facili remittas iniurias, uxori verò nequaquam. Talis oportet ut iudex sit, amator iustitiæ, honoris eius zelator quasi propriæ coniugis speusque legitimæ. Quod si hic eam corrumpat, inhonoret, & violet, quo satis digno reus punietur supplicio: hic, quē tangit pauperis iudicium ad lucem producere, ipsum præfocet & occidat: si hic, cuius munus est causam zelare videt, & egeni, ipse vim inferat, ipse opprimat, an dari potest grauior iniquitas qua Respubl. læsa cęstatur?

II. Quoties hoc contingit, ut in stemmate & sanguine nobilis qui tua deberes honestate efficere, ut libertiores adolēcentes se non parū refrenarent: tui quilibet deberes imitari qui sic testatur de seipso: Videbam me iuuenes & abscondebantur: tu è conueto ille sis, qui eos ad leuiore excites pernitentias & male ab eis gesta tuearis. Tu, Domine mi, cuius muneris erat viduis suis in processibus auxiliari, ille sis qui processus intentas illis grauissimos. Tu Domine, quæ filiabus tuis exemplo præite, & decere deberes, & prima omnium manibus præferre rosatum, Deo te commendare, ipsa sis, quæ prouoces eas, ut de strato surgentes speculum arripiant, ceruillas amplectantur suisque vacent vanitatibus. Tu qui in Re-publica polles auctoritate, cuius officii est alterum admonere, ut vindictæ renuntiet, ignoscat iniurijs, ipse videaris illi calcari injicere, prætensionem ignem subijcere & fovere similitates, proh, grande peccatum! Egressa est iniquitas ab is, qui videbamur regere.

Hinc liquidò constat matrum earū iniquitas, quarum cum esset obligatio filiarum tueri pudicitiam, ipse sint, quæ filias vilissimo vendat pretio violandas, sintque ruinæ earum intermedie stuprique sequestræ. Casus hic est, ut aduertit D. Cyrill. Alex. quem Spiritus S. tantum esse peccatum exaggerat, ut sufficiat, quando interluit, quantum dicatur, quod iniquitas totam occupet terrā, plenoque in ea regnat libera dominio, hoc etenim verbis huius exposuit statuti: Non prestis filiam suam ne contaminetur terra, & impleat

tur pino alo. Et ratio est (inquit S. Doctor) quia parentibus incumbit filios suos in viam diuinæ legis dirigere mandatorum eius & obseruantia: hoc enim præcipit illis Apostolus. Educate illos in disciplina & correptione Domini id est optimarum disciplinarum illis auctores estois, atque ad vitam Deo gratam, legique maxime consentaneam dirigite. Hinc manifestè constat quanto sint in Republica damno vetula illa sequestra, quæ cum deberent ratione grauescentis ætatis, & intuitu beneficij quo ad ædes admittuntur, earum honori præspicere, sint illa, quæ familias integras peruertant impudicæ.

Vix iuuenio in SS. litteris Deū alieni grauius: III. effensum fuisse quam Amalecitis, posteris Amalec filij nominatissimi illius amici Iob nomine malec Eliphaz Themasites: filij Esau: unde cognati efficiuntur populo Dei, quandoquidem Iacob ex quo seuerè ille descendebat, & Esau, de quo illi fratres fuerint vterint, filij vnus patris ac matris Isaac: & de Rebecca, quibus eodem partu progeniit. Fuit tunc autem hæc tanta Dei commotio, adeoque conuersus, ut Moyse præcepit, altare erigeret, atque in eorum manum extolleret. Deum non in conlectatam, nec non in Dei nomine solemne voveretur iuramentum, velut in sacro altari, bellum inferendi in reconciliabile Amalecitis: Quia bellum erit contra Amalec à generatione in generationem. Idque seruauit adeo pertinaciter, ut Moyles iam ad vltimam tendens metam, & propinquus populo ea quæ tenari semper memoria essent retinenda, hæc illi verba dixerit, quæ mirabiliter expendit ad rem Rupert. Memento quæ tibi fecerit Amalec in via &c. Cum ergo Dominus Deus dederit tibi requiem &c. delebis nomen eius sub celo. Cave ne obliuiscaris. Cum ita esset quod Dominus præcepit: Non eris memor iniuriæ cuius tuorum. Hanc nedum non remisit iniuriam, aut oblitus est sed insuper populo præcipit nullatenus tradendam obliuioni: Cave ne obliuiscaris.

Ut autem hoc exequeretur, cum Saulem populo Israel primum signasset Regem, hoc ei primum omnium iniunxit mandatum: uade percutite Amalec, nemini parcas, nec bestis, nec hominibus nec volueribus, omnia trade interiecti non. Quia vero Rex Saul vitam donauit Regi Amalec, certis que alimentis bouum, & ouium præcipibus, hic illi Deus temporalem abstulit vitam, & regnum, & postmodum æterna prauavit beatitudine, mortisque adiecit sempiternæ. Quodnam, obsecro, tantum esse potest facinus, ut Deus hoc ferat animo &c obduato? Fuit hæc eo tempore

Lib. 7. de adorat. in spiritu.

Leu. 19. 29

L. in Deuter. 4. ult. Tom. 1. Deut. 25. 27. Leuit. 19.

(a) Sin. de reg. p. 1. m. 4.

tempore egrediebatur de Ægypto filij Israel, & per desertam ad terram tendebant promissionis Deo seruituri ac sacrificaturi: & cum officium esset Amalec viam populo Dei sternere. Iam tunc, illique præstare subsidium, vt ab omni transiret liber periculo & impedimento, ratione tam propinquæ cogitationis: e contra ipse viam oclussit, ipse armatus occurrit, ipse populum à iustis suis sanctisque studuit itineribus auertere. Quid hoc? Tunc, qui populo meo defensor esse debueras, & protector in iis quæ mandat illi Deus faciendæ, & quo illum ducit, tunc qui saluum ei conductum largiri debueras, & in oscula pacis suscipere, reipsum armatus opponas, tu ruinam eius quaras aduersarius, tu lapis illis sis offensionis? Mane: alta mente repositum: non inultū transibit. Quod iudex, cuius muneris est viam sternere, qua prodeat iustitia, suumque prosequatur iter, ipse eam impedit? Quod tu pater, tu mater quorum interest filios tuos dirigere, retrahere, si quando iuuenili feruente ardore fræna laxant petulantæ, vos ipsi filios tradatis feruos iniquitatis: Quis ferat? Tu cuius est te ipsi opponere, qui vindicta flagrans tuas scelerum passiones; tu inquam pacis illi fœdera intempas, tu illi dissuadeas? Quantum hoc etiam? Tales sunt hi Pontifices, tales sunt hi Pharisæi, talesque Principes.

§. 7. Miserunt Principes. Retorquent ipsi contra Deum ipsa arma, quæ Deus eorum tradiderat manibus. Graue facinus illorum, & multorum etiam Christianorum.

16 **M**iserunt Principes & Pharisæi ministros vt apprehenderent Iesum. Conuocari iubent licitores audaciores, & ministros proteliores, vt præparet ipsi catenas, compedes, vincula, manicas, quibus Christum vinciant, & cautè deducant trahantque captiuum. Nouerant quod Nazareus elapsus fuisset è manibus, & verentur, ne pariter eorum effugiat manus, unde præcipiunt vt instructi rebus omnibus factum aggreddiantur. O perduelles: illam etenim potestatem, quam à Deo acceperunt in ipsum retorquent Deum: & vitibus ab eo receptis bellum inferunt illi crudelissimum. Verba sunt miranda, & iusta querimonia, qua Deus per vocè Osæ contra illos expostulat: *Ego confortavi brachia eorū & ipsi conuenerunt in me malitiā.* q. d. Ego brachia illis roboravi, ego vires ministravi quibus illa mouent, & hinc tantā mihi moluntur iniquitatem,

Pro more habent Reges Aragoniæ Cæsar Augustam ingreffi regni illius Metropolim, ante Mos Re se ducere nobilem quendam dicitur. Hispanis gum Aragoniæ, cui Rex iniunxit officium vt cum gonia, præcedat nudum præferens oblongum baculum regalis signum iustitiæ: ad Regem etenim spectat facere iustitiam & iudicium vt ait Apostolus: *Dei enim minister est tibi in bonum: si autem malum feceris, time: non enim sine causa gladium portat: Dei enim minister est, vindex in iram ei, qui malum agit.* Vt autem cum honore & auctoritate tali officio virgæ fungatur, annuos illi assignat redditus particulares, & eximiam eam auctoritate dignitatem. Quod si minister hic omissis seduciosis nebulonibus & Regis inimicis, ipsam virgam contra ipsum Regem retorqueret, illaque eum percuteret. *Osæ* distragum ille est qui tibi brachia ad virgæ portationem roborauit, quatenus illi per eam famulareris, & eadem ipsa vteris vt ipsi bellum inferas, eumque sic atrociter offendas? De hoc grauitè Deus cõqueritur: *Ego confortavi brachia eorum.* Nota illud pronomen *Ego*. Quis est, qui iudicibus tribuit potestatem? Quis eos gladio præcinxit? Quis illis mandandi, vetandi & ius concessit disponendi? Quis reliquos eorum obtrinxit subiectioni? Respondeat Apostolus: *Non est potestas, nisi à Deo: & hinc concludit: Qui potestati resistit, Dei ordinatiõ resistit.*

Hoc eleganter dixerat Spiritus S. *Audite Reges & intelligite, diserte iudicæ finium terra. Præbete aures vos, qui continetis multitudines, & placetis vobis in turbis nationum: quoniam data est à Domino potestas vobis & virtus ab Altissimo. Audite me Reges & intelligite Iudicæ: qui solo verbo vestro percussis mundum, & populos frænis quibusdam continetis: vos ab omnibus tanto dignati honore, tanto deducti comitatu: vos quos mundus cæteris præfert, plusque facit: vos cui locus ceditur eminentior, quibus & maximè nobilis, maximè diues, maximè præpotens pileum tollit transeuntibus, & profunda veretur reuerentia, an mente vel semel renouistis, quis vobis hanc dedit super alios potestatem? Certum est, ex ventre matris vestræ non illum in mundum aduexistis. Si dixeris: Rex nobis hanc concessit, dicite: quis & ipsi illam tribuit? A Deo vestra dimanat potestas, & qui in sella residet iudex in sua plenaria audire debet potestate: *Non haberes potestatem aduersum me vllā, nisi tibi datum esset à se super.* D. Bern. hæc verba *Ion. 19. 11* ponderans sic scribit: *Iam tunc per se loquebatur & in se experiebat quod post per Apostolus clamanis**